

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Rusko-perské vztahy v první třetině 19. století: Reflexe Persie ve spisech Alexandra Sergejeviče Gribojedova

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Bořivoj Nachtmann

Autor posudku: Jitka Malečková

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	velmi dobře
Způsob práce/metodologie	výborně
Naplnění cíle práce	výborně
Práce s prameny a odbornou literaturou	výborně
Stylistická úroveň a struktura práce	velmi dobře
Formální náležitosti (jazyková správnost, citace, odkazy, bibliografie)	výborně

Slovní hodnocení:

Práci analyzující ruský pohled na Persii na základě cestovních relací a korespondence A.S. Gribojedova z dvacátých let 19. století považuji za velmi zdařilou. Především je třeba ocenit jasné vymezení a podrobné vysvětlení metodologie a širšího teoretického přístupu v úvodní části práce i to, jak systematicky Bořivoj Nachtmann zvolenou metodu kritické diskurzivní analýzy a inspiraci přístupy imagologie v práci aplikoval.

Práce si klade za cíl prostřednictvím výše uvedených postupů zkoumat pohled ruské diplomacie zosobněné Gribojedovem na qádžárovskou Persii, její společnost, politiku a specifika. Ačkoli neformuluje explicitní badatelskou otázku či hypotézu, popsání cíle otázky naznačuje a práce zvolený cíl jednoznačně splňuje.

Struktura práce také v zásadě odpovídá vytčenému cíli, ale odhlédneme-li od poněkud nesouměrné délky kapitol (od 3 po 30 stran), čtvrtá kapitola, která představuje jádro práce, je členěna podle ne zcela jasných kritérií. Poněkud neorganicky kombinuje chronologický přístup, kdy jednotlivé podkapitoly sledují Gribojedova před cestou a v průběhu jeho cest po Persii, s různými typy stereotypů (jako kdyby každá etapa byla charakteristická jedním –

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

a pouze jedním – stereotypem, případně jejich střetem). I když výsledkem je čtivý text, bylo by dobré zvolené řazení vysvětlit.

Bořivoj Nachtmann vycházel z vhodně zvolených pramenů (převážně v ruštině) a literatury v několika jazycích. Jistě by bylo možné zahrnout i trochu jiný typ literatury věnovaný ruskému „orientalismu“ obecněji (případně se nabízí zajímavá paralela mezi pohledem ruských představitelů na Persii a pohledem západních cestovatelů na Rusko v 18. a 19. století, k němuž existuje rozsáhlá literatura), ale to již překračuje rámec bakalářské práce. S prameny i literaturou pracuje autor kriticky, snad jen v případě Eleny Andreevy se zdá, že od jejích názorů nemá vždy dostatečný odstup.

Práce je po jazykové a stylistické stránce velmi dobře napsaná, poznámkový aparát je systematický, počet překlepů a drobných chyb je minimální, případně se jedná o zcela marginální body (např. rozdílnost fontů). Práce je psaná velmi čtivě, ale nikoli na úkor odbornosti. Celkově je způsob zpracování na bakalářskou práci pozoruhodný.

Otázky k rozpravě:

1. Autor uvádí, že „[k]oncept předsudku se v imagologickém přístupu prolíná s konceptem stereotypu“ (s.16) a že „Gribojedovy předsudky formují několik stereotypů“ (s.35). Vztah mezi stereotypem a předsudkem bývá ovšem definován různě (nejen tak, že stereotyp je zakotveným výrazem předsudku). Otázka vztahu mezi stereotypy (které nemusí být nutně negativní) a předsudky by si zasloužila trochu vysvětlit.
2. Vzhledem k tomu, že autor pracoval s ruskými prameny a že v ruštině se běžně nepoužívá termín „Orient“, s jakými ekvivalenty pro označení „Orientu“ v anglo-jazyčné literatuře se autor v ruských pramenech setkal? Mají nějaké negativní konotace, nebo jsou neutrální?
3. V úvodní části práce (na s. 11) autor uvádí, že bude poznatky z Gribojedovy korespondence porovnávat s poznatky sekundární literatury a také s perskými prameny. Mezi autory použitých pramenů jsou uvedeni Afšár a Šírází a v samotné práci je zajímavý exkurz o Šírázího pobytu v Rusku (s. 25-26) a také Afšárovi je věnována zmínka (s. 61). Jak se tyto práce lišily od Gribojedových cestovních poznámek, případně obsahovaly nějaké podobné momenty v pohledu na odlišnou skupinu?

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.²

V Praze dne 7. 6. 2022

Jitka Malečková
podpis

² Pokud práci doporučujete k obhajobě, zvolte současně známku. Pokud práci nedoporučujete k obhajobě, známka se nevyplňuje.